

پیشگفتار

در آغاز قرن بیستم میلادی، ریاضیدان آلمانی دیوید هیلبرت در زمینه اهمیت تبیین و جستجوی چشم‌اندازی برای آینده چنین اظهار نظر کرده است:

«کدامیک از ما از پرده برداشتن از روی آینده خوشحال نخواهد شد؛ از اینکه نگاهی به پیشرفت‌های دانش و رموز توسعه در قرن‌های آتی بیندازد».

دوره ۲۵۰ ساله میان سال‌های ۱۸۰۰ تا ۲۰۵۰ میلادی، به عنوان دوره‌ای از تغییرات عمیق فنی که میلیون‌ها سال زندگی گذشته بشریت در کره خاکی را به نحو شگرفی از سال‌های بعد از آن جدا خواهد ساخت، شناخته می‌شود. درک تغییرات فنی از ابتدای این دوره تاکنون و پیش‌بینی تغییرات آتی، رمز برتری جوامع و کشورها در آینده است. تحولات فنی که در بستر مجموعه‌ای از شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایجاد می‌شوند، خود موجب تغییرات قابل توجهی در معادلات

اقتصادی و روابط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی خواهند شد. در گذشته نه‌چندان دور نیز بین فناوری، اقتصاد، فرهنگ و سیاست ارتباطات متقابلی وجود داشت، ارتباطی که بیشتر در داخل مرزهای ملی واقع می‌شد، اما در آینده این تعاملات ابعادی جهانی خواهند یافت.

شواهد حاکی از آن است که ما برای توسعه اقتصادی و اجتماعی و حفظ امنیت ملی و ارزش‌های فرهنگی خود ناگزیریم در مورد آینده فکر کنیم، تحقیق کنیم، آینده‌های ترسیم‌شده توسط دیگران (سایر کشورها) را بشناسیم و آینده مورد نظر خود را طراحی کنیم. در ابعاد جهانی، آینده‌نگاری ما را از موضع انفعالی خارج نموده و به عنوان نقش‌آفرین و پیشرو مطرح می‌کند و در داخل کشور انگیزه و امید لازم را در حرکت به سوی آینده‌ای روشن ایجاد می‌کند.

از آنجاکه دستیابی به وضعیت مطلوب‌تر و سرفرازی در جهان کنونی آرزوی همه ملت‌هاست و این آرزو برای ما زمانی تحقق می‌یابد که با بررسی همه‌جانبه و شناخت قوت‌ها و ضعف‌ها و فرصت‌ها و تهدیدها، استراتژی‌ها و برنامه‌ها به گونه‌ای تنظیم شوند تا در آینده وضعیت کنونی کشور در رقابت جهانی، در جایگاه شایسته‌ای قرار گیرد، پی‌گیری مناسب اجرای برنامه‌ها و رفع چالش‌های موجود موجب می‌شود تا همان‌گونه که پیش‌بینی شده برنامه‌ها تحقق یابد.

در این زمینه، صنعت برق به دلیل زیربنایی بودن و وابستگی همه بخش‌های جامعه به آن از حساسیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. زیرا هرگونه نقصان و کاستی در این صنعت بر کل جامعه تأثیرگذار خواهد بود.

در حال حاضر صنعت برق کشور ما به دلیل انواع مشکلاتی که بر سر راه آن قرار گرفته، در شرایط بحرانی به سر می‌برد و ضرورت دارد همه دست‌اندرکاران برای تقویت این صنعت خالصانه تلاش کنند.

برق به عنوان نوعی از انرژی، زمینه‌ساز تحولات عمده‌ای در جامعه بشری شده است. استفاده از برق ضمن افزایش کارایی و کاهش هزینه‌ها، موجب کاهش صدمات وارده به محیط زیست و کنترل آن می‌شود. در رابطه با تحولات آتی صنعت برق و تدوین مسیر آینده توسعه و پیشرفت در این زمینه، اقدامات بسیاری در سطح جهان انجام شده و ضرورت دارد در کشور ما نیز این‌گونه مطالعات با هدف یافتن جایگاه مناسبی برای صنعت برق کشور در سطح جهان، پیگیری و دنبال شود. در این گزارش ضمن مروری بر مطالعات جامع مؤسسه EPRI در خصوص تدوین مسیر آینده صنعت برق، وضعیت فعلی این صنعت در ایران و چالش‌های مربوطه مورد بررسی قرار گرفته و راه‌حل‌هایی نیز ارائه می‌شود.

ضرورت دارد با توجه به تعاملات جهانی و نیازهای صنعت برق، استراتژی توسعه صنعت برق تدوین شود و برنامه‌ریزی برای انجام آن

صورت پذیرد. در این راستا بر مطالعات آینده‌پژوهی و نیز ملاحظات مربوط به تقویت جایگاه مدیریت فناوری و نوآوری در صنعت برق کشور، تأکید می‌گردد.

www.csr.ir

مرکز تحقیقات استراتژیک